

Forslag om frivillig vern av skog

Høring vår 2026

Statsforvalteren i Trøndelag

Forord

Skogen er et artsrikt økosystem med mange samfunnsinteresser; skogbruk, friluftsliv, høsting for å nevne noen. Bevaring av naturmangfoldet i skog er viktig for å ivareta skogens robusthet og funksjoner. Den pågående natur- og klimakrisen må ses i sammenheng, og vern er viktig for å ta vare på truede arter, naturtyper og skogens økologiske nettverk.

Frivillig vern av skog går ut på at skogeier tilbyr skogareal for vern. Dersom området har naturfaglige kvaliteter som tilsier at det kan vernes, og vernemyndighetene takker ja til tilbudet, kan området vernes som naturreservat etter naturmangfoldloven § 37. Sakkyndige fra skogeierorganisasjonene bistår skogeier i alle faser av verneprosessen og står for kontakten med vernemyndighetene. Det er en forutsetning at grunneier blir enig med staten om rammene for vernet.

Når et område vernes som naturreservat innebærer det vern av trærne, vegetasjonen og alt dyreliv i området. Normalt er jakt, fiske og høsting av bær og sopp likevel tillatt. Skogeier avstår retten til å drive skogbruk i naturreservatet, og vil derfor få erstatning for tapet av fremtidige inntekter knyttet til skogbruk i området. Skogeier beholder eiendomsretten, samt jakt- fiske og beiterettighetene i området.

I Trøndelag er Allskog og Norskog kontaktleddet for grunneiere, og Statsforvalteren har i oppdrag å gjennomføre høring og tilrådning som en del av verneprosessen.

Steinkjer 27.03.2026

Steinkjer, 27.03.2026

Tittel : Forslag om frivillig vern av skog. Høring vår 2026

Dato : 27.03.2026

Forfatter : Maria Skar Knutsen, Hilde Ely-Aastrup, Siril Hafstad, Trond Rian

Rapportnummer : 1/2026

Emneord : Skogvern. Frivillig vern.

Utgiver : Statsforvalteren i Trøndelag

Antall sider : 37 + vedlegg

Ansv. sign : Line Lund Fjellvær

Forside- og baksidebilder : Lungenever og skrubbenever på Gråor, Sengsdalen. Foto: Eirik Gorseth Sønstevold/Statsforvalteren i Trøndelag

Øvrige bilder : Foto: Hilde Ely-Aastrup og Eirik Gorseth Sønstevold /Statsforvalteren i Trøndelag

Sammendrag : Statsforvalteren sender ut forslag for vern av 3 skogområder i Trøndelag. Prosessen gjøres som et ledd i ordningen for frivillig skogvern. To av dem er nye naturreservater og ett er utvidelse av eksisterende naturreservat. I høringsforslaget presenteres bakgrunn for vernearbeidet, kriterier, de aktuelle områdene med ulike vurderinger og begrunnelser, og til slutt innspill som kom til oppstartsmeldingen. Fristen for å gi innspill til høringen er 15. mai 2026.

Innhold

Forord	2
1 Innledning	5
2 Frivillig vern av skog	6
2.1 Frivillig vern – avtale med grunneiere	6
2.2 Prosess og kunngjøring	6
2.3 Politiske og faglige føringer om nytt vern av skog	6
2.4 Evaluering av skogvernet	7
2.5 Verdiskala	8
2.6 Situasjonen i Trøndelag	9
2.7 Kriterier for skogvern i Trøndelag	9
2.8 Forholdet til skogbruket	10
2.9 Skogberegninger og feilmargin	10
3 Vurderinger, kriterier og begreper	11
3.1 Hvorfor verne skog?	11
3.2 Naturmangfoldovens kriterier	11
3.3 Begreper	11
4 De aktuelle skogområdene i høringsforslaget	14
4.1 Generelt	14
4.2 Områder på høring	14
1 Hammerøya	15
2 Sengsdalen	21
3 Tangvolla naturreservat – utvidelse	24
5 Innspill til oppstartsmeldingen	27
Referanser	29

1 Innledning

Statsforvalteren sender på høring forslag om vern av 3 skogområder. Oppstartsmeldingen vi sendte ut 02.03.2026 gjaldt 13 skogområder. De 10 områdene som nå ikke går på høring, vil bli med på neste høringsrunde. Vi har mottatt 7 innspill til oppstartsmeldingen. De innspillene som gjelder reindrift, eller konkrete områder som ikke er med i denne høringsrunden, de innspillene med våre kommentarer tar vi med i neste høringsrunde.

Det foreslås nå to nye områder, og ett forslag om utvidelse av eksisterende verneområde. Høringsforslaget består av områder som grunneierne tilbyr frivillig vernet. Følgende områder er nå på høring:

Nr.	Område og kommune	Verneindeks/stjerner	Kriterier	Areal nytt vern i daa	Vegetasjonsone	Vegetasjonsseksjon	Høydelag (m.o.h)
1.	Hammerøya, Snåsa	4,83	Gammel kalkskog med høgt biologisk mangfold	330	SB	O1	22 - 66
2.	Sengsdalen, Heim	5,33	Edellauvskog, gammel skog, kalk- og lågurtfuruskog	3730	SB, MB	O2	50-439
3.	Tangvolla (utv.), Trondheim og Selbu	3,83	Kalk- og lågurtfuruskog	703	MB	O1	280-400

SB = sørboreal, MB = mellomboreal

O2 = klart oseanisk seksjon, O1 = svakt oseanisk seksjon

Forslaget utgjør i alt 4755 dekar, hvorav 2865 dekar er skogareal, noe som utgjør ca. 0,028 % av skogarealet i Trøndelag. Av skogarealet i forslaget er 2865 dekar produktiv skog, som tilsvarer ca. 0,027 % av det totale produktive skogarealet i Trøndelag.

Blåveis i skogbunnen på Hammerøya i Snåsa. Foto Hilde Ely-Aastrup

2 Frivillig vern av skog

2.1 Frivillig vern – avtale med grunneiere

Forutsetningen for å starte verneprosess på privat grunn er enighet mellom staten og grunneierne om avgrensning, forskrifter og erstatning for vernet. Videre er forutsetningen at områdene er faglig kvalifisert for vern, både i forhold til kriteriene i naturmangfoldloven (2009) og prioriteringer i skogvernet.

Skogeierforeningen Allskog har vært de private grunneiernes forhandlingspartner for disse områdene.

Ved eventuelt vern vil erstatning utbetales til de private grunneierne umiddelbart etter vernevedtaket.

2.2 Prosess og kunngjøring

Offentlig oppstart av verneprosessen ble kunngjort av Statsforvalteren i Trøndelag 02.03.2026.

I henhold til «Avtale mellom Sametinget og Klima- og miljødepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid etter naturvernloven i samiske områder» (Miljødirektoratet 2007) er Sametinget forhåndsvarslet 02.02.2026 om områdene som ligger innenfor reinbeiteområdet.

Sametinget har i sitt svarbrev påpekt at det pågår en konsultasjonsprosess mellom Sametinget og KLD om bestemmelser om reindrift i standard verneforskrift. For skogområdene med forslag til verneforskrifter som nå er på høring, vil bestemmelsene for reindrift kunne endres før vedtak, dersom konklusjonene mellom Sametinget og KLD resulterer i en endring i standard verneforskrift.

Sametinget ønsker å motta protokoll fra konsultasjonene med reinbeitedistriktene etter hvert som de er omforente og godkjente.

Statsforvalteren ønsker å involvere berørte samiske interesser i prosessen, og reinbeitedistriktene vil bli forespurt om konsultasjon om vernet. Dette vil gjøres i tråd med føringen i sameloven og «Veileder for kommuner og fylkeskommuner om konsultasjoner med samiske interesser»

2.3 Politiske og faglige føringer om nytt vern av skog

I forbindelse med «Stortingsmelding nr. 14 (2015- 2016), Natur for livet - Norsk handlingsplan for naturmangfold», har Stortinget vedtatt et nasjonalt mål om vern av 10 % av landets skogareal.

Stortinget har tidligere ved behandling av bl.a. St.meld. nr. 25 (2002-2003) «Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand», gitt tilslutning til økt fredning av skog for å stoppe tapet av biologisk mangfold. Vern av skogreservat er videre basert på bl.a. behandling av «Stortingsmelding nr. 26 (2006 – 2007) Regjeringen miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand», samt «St. prp. nr. 1 S (2011 – 2012) med fokus på frivillig vern».

For å redusere konfliktnivået som tidligere opptrådte i forbindelse med vern av skog, har Stortinget lagt vekt på frivillige ordninger med grunneiere og fredning av skog på staten sine egne areal. Skogvern er generelt en viktig del av Norges bidrag for å nå målet om å stanse tapet av biologisk mangfold. Bevaring av naturmangfoldet er viktig for å løse den pågående klima- og naturkrisen. Samtidig skal det legges vekt på at dette gjennomføres med minst mulig konsekvenser for avvirkingen.

Alle tilbud som har kommet inn etter 01.02.2022 skal vurderes etter hvordan vernet potensielt vil påvirke skogbruket. Slike tilbud blir vurdert etter fastsatt skjema, der det besluttes om vern eller skogbruk skal prioriteres. Alle områdene i høringsforslaget er klarert for vern i forhold til skogbruksverdien.

2.4 Evaluering av skogvernet

Skogvernet er evaluert i flere omganger av NINA, sist i 2017 (Framstad m.fl. 2017) og tidligere bl.a. i 2010 (Framstad m.fl. 2010). I rapporten fra 2010 påpekes underdekning i låglandet langs kysten til og med Trøndelag, samt prioritet for å etablere store områder der det er mulig, spesielt områder som dekker opp flere vegetasjonssoner fra sjø til fjell. Samtidig påpekes at det er god dekning i en del høyereliggende strøk i Midt-Norge. Evalueringen påpeker også at vern av nærliggende områder av samme type vil bidra til bedre økologisk nettverk.

Etter evalueringen fra 2017 gjelder følgende prioriteringer for nytt skogvern:

- Prioritering av kjente forekomster av viktige skogtyper med høy naturverdi og med lav dekning i dagens skogvern, spesielt i fylker med generelt lav dekning av skogvern og høyt press på skogarealene, samt arealer i lavlandet, i boreonemoral eller sørboreal sone.
- Kjente forekomster av andre viktige skogtyper, særlig arealer i lavlandet, i boreonemoral eller sørboreal sone.
- Øvrig skog på produktiv mark uten stor påvirkning av intensivt skogbruk eller inngrep, særlig arealer i lavlandet, i boreonemoral eller sørboreal sone, eller andre områder med stor verdi for naturmangfoldet.
- Store, sammenhengende skogområder eller arealer som kan bidra til å skape større grad av økologisk sammenheng mellom eksisterende områder med vernet skog.

I brev 13. januar 2020 fra Miljødirektoratet til Norges Skogeierforbund konkretiseres vernebehovet for 2020-2025. Det er et spesielt behov for økt vern i sørlige og lavereliggende deler av landet, det vil si i høydelaget 1-300 moh. og i nemorale, boreonemorale og sørboreale

vegetasjonssoner. Områder med høye verneverdier (3- og 4 stjerner/høye skår på verneindeks) er interessante for vern uansett.

I Trøndelag og Nordland nord til Saltfjellet etterspørres tilbud spesielt i følgende skogtyper: kalkskog, raviner, bekkekløfter, boreal regnskog og lavereliggende høyproduktiv skog.

2.5 Verdiskala

Verneindeks

Fra 2021 er det innført et nytt system for verdisetting av de tilbudte skogområdene for vern, Miljødirektoratets kartleggingsinstruks. Denne instruksjonen beskriver kartlegging av Naturtyper etter Natur i Norge (NiN) etter en såkalt verneindeks. Verneindeks er en metode for å rangere skogområder etter deres naturfaglige betydning (Kjærstad, G. 2023). Firmaer som på oppdrag fra Miljødirektoratet kartlegger naturverdiene i de tilbudte skogområdene, bruker nå denne metoden for verdisetting.

Som datagrunnlag for beregningen av verneindeks inngår:

- Kartleggingsenheter
- Trær med spesielt livsmedium (tre med brannspor, hengelavstre, hult lauvtre)
- Treslag
- Død ved, fordelt på stående/liggende, dimensjon og nedbrytingsgrad
- Store og gamle trær
- Areal skogsmark

Verneindeksen består av følgende tre deler:

- Naturgitt mangfold
- Naturskognærhet
- Størrelse

Det beregnes verdi for hver av de tre delene, i tillegg gis en totalverdi. Indeksverdiene bør vurderes hver for seg og samlet. Maksimalt kan det oppnås verdien 3 på hver av de tre delene og største oppnåelige totalverdi er 9. Verdien 9 er svært høy og vi forventer ikke å finne områder i Norge med en slik verdi, bare 14 % av områdene har så langt oppnådd verdi over 5.

Indeksen er et hjelpemiddel i vernemyndighetenes vurdering av området, men skal ses i sammenheng med øvrig naturfaglig informasjon fra området og hvordan området fyller mål og mangler i skogvernet. Mer om kartleggingsmetodikken på

<https://storymaps.arcgis.com/stories/811467c00bf042098fbf9ca0caa6d8b7>.

Med nåværende dekning av skogvern, så betyr det at prioriteringer, når det gjelder høyereliggende strøk, vil spisses ytterligere i nordlige deler av Trøndelag, herunder med vekt på områder av svært høg verneverdi, områder som forsterker eksisterende vern, eller områder med spesielle kvaliteter. Dette er f.eks. kalkområder, andre svært rike områder, naturtyper på

rødliste, bekkekløfter, eventuell edellauvskog, sumpskog og fuktskoger, områder med trua, sjeldne og sårbare arter, samt områder som er- eller inngår i storområder.

Med hensyn til målsetting om 10 % skogvern så ligger de samme kvalitetskrav og kriterier til grunn for skogfredning som tidligere.

2.6 Situasjonen i Trøndelag

Skogvernet i Trøndelag preges av mest vern i høyereliggende områder, og at det er forskjell i dekning av naturgeografiske soner, med lav dekning i lavlandet, og til dels god dekning i høyereliggende områder. Verneandelen i nordboreal sone i gamle Nord-Trøndelag er den høyeste for noen skogsone i landet.

Årsaken til dette er blant annet at de lavereliggende arealene domineres av stor andel private skogbruksområder, fordelt på relativt mindre enheter, og at skogen her typisk er drevet mer intensivt. I tillegg har det tidligere vært mer motsetninger og konflikter i forbindelse med vern. De store statsarealene er primært høyereliggende opp mot fjellet.

Trøndelag har til sammen ca. 16 750 000 daa skogareal, hvorav ca. 10 526 000 daa er produktiv skog. Definisjon av skogareal og produktiv skog er forskjellige. Produktiv skog har et produksjonskrav på 0,1 m³ virke pr. år pr daa, mens skogareal går på antall trær pr daa, uten samme produksjonskrav.

2.7 Kriterier for skogvern i Trøndelag

NINAs rapport (Framstad m.fl. 2017) har spesifikke anbefalinger, og anbefalingene er noe forskjellig i de nordlige og de sørlige deler av Trøndelag. For skogvernet i nordre del av fylket bør det prioriteres enda mer systematisk mot mangler som er vesentlige. NINA viser til mangler av en rekke skogtyper, med ulik fordeling og vektning i nordre og sørlige del av fylket.

Dette omfatter bl.a.:

- Skog i lavlandet generelt (sørboreal og boreonemoral sone)
- Bekkekløfter (gjerne på kalkgrunn i nord)
- Sumpskog
- Nye store områder over 10 km² med stor andel av arealet i lavlandet og/eller på kalkrik berggrunn
- Kalkgranskog/kalkbjørkeskog
- Gråor-/heggeskoger
- Flommarkskog
- Gråorskog i raviner
- Gammel høyproduktiv granskog
- Gammel boreal lauvskog
- Kalkfurskog

- Rik edelløvskog
- Gammel og fuktig granskog
- Gammel furuskog
- Generell økning av andel vernet skog på høy/svært høy bonitet

2.8 Forholdet til skogbruket

Stortinget la til grunn at skogvernet skal skje med minst mulig konsekvens for avvirkingen. Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet har utarbeidet retningslinjer for hvordan verneprosessen skal avveie skogbruksinteressene og verneinteressene. Dette er et krav for tilbud som har kommet etter 01.02.2022. I denne vurderingen vil det være tre partsinteresser. Avveiningen og vurderingene skal følge saken helt til eventuelt vern.

Avveiningen er gjort av landbruksavdelinga og klima- og miljøavdelinga hos Statsforvalteren. Dette er gjort basert på rapport fra naturkartleggere, kjent skogbruksdata og noe fra befaringsfelt. Verneverdien og skogbruksverdien skal settes på en skala 1-7, hvor 7 er lav og 1 er høy. Områder der verneverdien er høy, og skogbruksverdien lav skal prioriteres for vern. Områder der skogbruksverdien er høy, og verneverdien lav skal skogbruket prioriteres. Dersom verdien er ganske lik skal det gjøres en konkret avveining. Generelt er det middels til lav skogbruksverdi for områdene som er omfattet av høringsdokumentet. Statsforvalteren mener at alle områdene skal prioriteres for vern.

2.9 Skogberegninger og feilmargin

Skogareal beregnes ut fra forskjellig metodikk, bl.a. ved konkret skogtakst ute i felt, ved å beregne digitalt fra AR5 - som er en modifisert utgave av digitalt markslagskart (DMK), andre kartsystem som N50, ved moderne laserscanning, eller ved kombinasjon av ulike metoder. De ulike metoder har sine karakteristika ved teknikk, tidsforbruk, nøyaktighet og ulike feilmarginer. Herunder er det eksempelvis en tendens at gamle takster undervurderer kubikkmasse i høgbonitet og overvurderer kubikkmasse i lavbonitet.

Arealtallene som oppgis i denne høringsrapporten er beregnet digitalt fra AR5, og med de aktuelle feilmarginer metoden gir. Beregning ved andre metoder kan gi noe andre arealtall.

3 Vurderinger, kriterier og begreper

3.1 Hvorfor verne skog?

Omtrent halvparten av artene oppført i Norsk Rødliste er i skog. Ulike skogtyper har forskjellig artssammensetning, og skog i ulik alder og forfatning gir også ulik artssammensetning. Kalkskog kan f.eks. ha mange spesialiserte arter.

I denne sammenhengen er gammel skog biologisk viktig, det vil si grantrær som er eldre enn ca. 150 år og furu over 200 år. Dette skyldes igjen at trær som har sluttet å vokse, gir et annet livsmiljø enn trær i vekst. Dette går både på at døde trær som er i ulike faser av oppløsning, har andre arter knyttet til seg enn levende trær. Videre har levende trær som ikke vokser gjerne svært grov bark, noe som også gir grunnlag for egne arter.

En naturskog i alder 150 – 250 år er altså biologisk svært forskjellig fra en ensaldret kulturskog som avvirkes i en alder på f.eks. 80 år.

3.2 Naturmangfoldovens kriterier

Naturmangfoldloven har i § 37 følgende kriterier for at områder kan opprettes som naturreservat:

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur
- b) representerer en bestemt type natur
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold
- d) utgjør en spesiell type geologisk forekomst
- e) har særskilt vitenskapelig verdi.

Det kan også vernes områder som gjennom fri utvikling eller restaurering kan få verneverdier som nevnt i første ledd (a-e).

3.3 Begreper

Vegetasjonsseksjon og vegetasjonssoner

Natur, naturtyper og biomangfold er en funksjon av mange faktorer, bl.a. berggrunn, jordsmonn, varme og nedbør. De følgende klassifiseringer er en systematisering av geografiske enheter ut fra dette. *Vegetasjonsseksjon* viser variasjon mellom kyst og innland. Variasjonen henger sammen med forskjeller i oseanitet - kontinentalitet; f.eks. er vintertemperatur og luftfuktighet viktige klimafaktorer.

Forkortelse	Vegetasjonsseksjon
O3	Sterkt oseanisk
O2	Klart oseanisk
O1	Svakt oseanisk
OC	Overgangsseksjon

Vegetasjonssone viser variasjon fra nord til sør og med høyder over havet, og henger sammen med varmemengde i vekstsesongen.

Forkortelse	Vegetasjonssone
BN	Boreonemoral
SB	Sørboreal
MB	Mellomboreal
NB	Nordboreal
A	Alpin

Hovedinndelingene kan være ganske grove, så det vil være lokale variasjoner som ikke fanges opp i hovedbildet.

AR5

Dette er et heldekkende, nasjonalt kart som beskriver arealressursene ut fra produksjonsgrunnlaget for jord- og skogbruk. Kartet skal primært dekke behov innen arealplanlegging, landbruksforvaltning, landbruksproduksjon og lovforvaltning. AR5 er en del av det offentlige kartgrunnlaget og et viktig grunnlag for gårdskart.

Kjerneområder

Avgrensede områder med spesiell biologisk verdi, ut fra bl.a. artsfunn, alder på skog, rikhet, mengder av dødved. Kjerneområde utgjør som regel små areal innenfor forslagene. I noen større områder trenger ikke alle kjerneområder være registrert, da det ikke alltid er nødvendig å registrere alle kjerneområder for å definere området karakter og verneverdi.

MiS

Miljøregistreringer i skogbruket. Går på registrering av livsmiljø i form av rik bakkevegetasjon, gammel skog, død ved, hengelav, mv.

Rødlistearter og rødlistede naturtyper

En rødliste er en liste over arter eller naturtyper der risikoen deres for å dø ut er vurdert.

Arter som står på Norsk Rødliste for arter (2021) er inndelt i klasser Nær Truet (NT), Sårbare (VU), Sterkt Truet (EN), Kritisk Truet (CR). Det er arter i kategoriene VU, EN og CR som regnes for truet. Det er også klasser for livskraftige arter, utryddete arter og arter som ikke er vurdert.

En tilsvarende rødliste finnes for naturtyper*. Flere typer kalkskog er notert i rødlista, eksempelvis er kalkgranskog regnet som truet, i klasse sårbar (VU). Boreal regnskog regnes også som sårbar (VU). Andre skogtyper på rødliste er bl.a: Høgstaudegranskog (NT), flomskogsmark (VU), høgstaudeedelløvskog (VU), rik gransumpskog (EN).

*Alle navnene på rødlistede naturtyper i dette høringsdokumentet bygger på navnsettingen i Norsk Rødliste for naturtyper 2018. Det kom ny Norsk rødliste for naturtyper 2025.

Naturtyper

Naturtype er en definisjon på en ensartet type natur i et område, og omfatter bl.a. alle organismer som lever der. Verdifulle naturtyper graderes i naturbase etter viktighet: A) Svært viktig (nasjonalt viktig), B) Viktig (regionalt viktig), C) Lokalt viktig. Eksempel på naturtyper er f.eks. høgstaudegranskog, furukalkskog.

Bonitet og produktiv skog

Markas produksjonsevne for skog. Inndeles blant annet i høg bonitet (H), middels bonitet (M) og låg bonitet (L), og mer detaljert i klasser 6-23, hvor bokstavene G, F og B settes for gran, furu og bjørk, f.eks. G11. «Produktiv skog» er skog som produserer minst 0,1 m³ virke pr år, mens skogareal går på antall trær pr. dekar, uten produksjonskrav. Arealet «mellom» produktiv skog og skogareal kalles for impediment eller iblant «skrapskog». Områder med høg bonitet har også som regel rikt artsmangfold, men også områder registrert med middels eller låg bonitet kan ha rikt eller viktig artsmangfold. Det gjelder f.eks. i gammel skog uansett bonitet eller f.eks. grunnlendt kalkmark, hvor produksjonsevnen er dårlig, men hvor det kan forekomme spesielle kalkarter av både planter og sopp.

Urskog

Skog som ikke er påvirket av mennesker, og som er i opprinnelig, naturlig tilstand. Slik skog finnes i meget liten grad i Norge. En urskog av gran kan ha trær i alle aldre, døde trær og læger i alle faser av oppløsning, og det kan opptre en «glennedynamikk» hvor trær dør i puljer og ny skog kommer opp. I urskog og urskognære områder kan det f.eks. være typisk at trær er brukket av i f.eks. 3-5 meters høyde, grunnet soppangrep, og høye stubber står igjen.

Naturskog

Brukes om skog som er tydelig påvirket av mennesker, men som er gammel (etablert før 1940), aldri har vært flatehogd, ikke tilplantet, og i utvikling mot naturlig tilstand. Eksempelvis kan en 120 år gammel skog med spor (stubber) etter tidligere plukkhogst betegnes som naturskog. Begrepet er ikke presist. Naturskog kan ha urskognære partier, det vil si at urskogkarakter kan begynne å tre fram - f.eks. med glennedynamikk.

Kulturskog

Detter skjøttet, og som oftest plantet skog.

Gammel skog og gammelskog

Gammel skog og gammelskog uttrykker forskjellige tilstander av skog i naturforvaltningen og skogbruket. Biologisk gammel skog er granskog mer enn f.eks. 120 - 150 år for gran, mens gammelskog i skogbruket er skog som er hogstmoden, eks. 70 - 80 år, men som fortsatt ikke er gammel i biologisk forstand. Biologisk gammel skog har sluttet å vokse, og utvikler tilstander som gir et helt annet biologisk mangfold enn kulturskog i vekst.

Kilder

Oppkomme, vann og bekker som kommer rett ut av bakken kalles kilder. Disse forekommer typisk i kalkområder, hvor ganger i mykt kalkberg er erodert ut. Ofte har derfor kilder kalkrikt vatn. Enkelte spesielle arter er gjerne knyttet til kilder.

Karst

Forekommer typisk i kalkområder, hvor berg er erodert i små og større sprekker, og begrepet henviser til dette fenomenet. Karstsprekker kan være lite synlige i vegetasjon, og utgjør en risiko ved ferdsel. Elver og bekker kan gå underjordisk. Huler/grotter kan forekomme.

4 De aktuelle skogområdene i høringsforslaget

4.1 Generelt

De foreslåtte skogområder utgjør forskjellige skogtyper og dekker opp ulike kriterier i barskogvernet: Boreal regnskog med arter knyttet til denne naturtypen. Elvedaler/bekkekløfter, kalkskog, lavlandsskog i sørboreal vegetasjonssone. Gammel skog under naturlig dynamikk, herunder gammel furuskog og gammel boreal lauvskog. Noen områder utgjør deler av storområder, rik edelløvsog, høgstaudekog, også areal med sumpskog og flommarkskog. Det er også med supplerende verdier i form av rikmyr, slåttemyr, elveslette og delta m/kroksjøer i noen områder.

Områdene er undersøkt av ulike faginstanser: BioFokus og Miljøfaglig utredning. Statsforvalteren har i forberedelsene vært på befaring i alle områdene, og nye befaringer vil kunne bli gjennomført under og etter høringsperioden.

Områdene innehar prioriterte skogtyper som er listet opp i NINA/Skogforsk sin analyse av skogvernet i Norge, og i NINAs evaluering av norske verneområder i 2017. Områdene er kvalifisert for vern, både når det gjelder naturmangfoldlovens krav og de faglige kriterier for skogvern.

4.2 Områder på høring

For utvidelsesareal, er det hele reservatets naturverdi som er beskrevet i tekstdelen under de forskjellige områdene. Selv om f.eks. «rike skogtyper» angis som kriterium i mange områder, så utgjør fattige skogtyper som regel hoveddelen av den produktive skogen. Dette skyldes at rike skogtyper må stå i kontakt med grunnvann eller sigevann som får tilførsel av næringsstoffer fra rike bergarter. Hvis det f.eks. har utviklet seg et dypt humuslag, kan det opptre fattige skogtyper på rik berggrunn. Selv om rik vegetasjon er notert under registrering, trenger likevel ikke middels/høgbonitet være registrert til tilsvarende nivå i kartgrunnlaget AR5, på grunn av det detaljnivå og metodikk i ulike registreringer baserer seg på.

1 Hammerøya

Kommune	Snåsa
Gnr./Bnr.	1/2, 1/3, 1/4
Areal i dekar (daa)	330
Vegetasjonssone	SB - sørboreal
Vegetasjonsseksjon	svakt oseanisk seksjon (O1)
Høyde over havet	22 - 66
Verneindeks	4,83

Nøkkelopplysninger

Gammel kalkskog med høgt biologisk mangfold.

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. representerer en bestemt type natur i form av gammel kalkskog*
- b. inneholder truede og sårbare arter knyttet til denne naturtypen*

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Beskrivelse av området

Hammerøya er ei øy i Snåsavatnet med bergarten kalkstein, og med dominans av kalkrike vegetasjonstyper. Hammerøya har store naturverdier knyttet til de grunnlendte brattsidene og ryggene med typisk kalkskogkarakter med tynt humusdekke og kalk i dagen.

Faglig beskrivelse og verdier

Av rødlista naturtyper finnes kalk- og lågurtfuruskog (VU) (over 195 daa) med dominans av den underordnede naturtypen tørkeutsatt kalkgranskog. Det finnes også noe kalkfuruskog, og mindre områder med kalkgranskog (VU) med underordnede naturtypen frisk kalkgranskog (24 daa). Det er også små arealer av åpen grunnlendt kalkmark i sørboreal sone (VU). Her er store mengder liggende død ved av gran og løvtrær. Av rødlistede arter er det registrert 2 EN-arter, 4 VU-arter med blant annet orkidéen huldreblom, og 8 NT-arter av kalkskogsopp, enkelte vedboende sopper og karplanter. Av spesielle forekomster kan nevnes kalksteinslørsopp (EN og norsk ansvarsart) som har kjerneområde i Steinkjer-Snåsa og fiolkorallsopp (EN) som har noen få utposter i Snåsa-området. Det er stort potensiale for å finne ytterligere rødlistede arter av sopp, moser og karplanter.

Oppfylling av mangler i skogvernet

I henhold til mangelanalysen for skogvern (Framstad m. fl. 2017) fyller området i stor grad mangler knyttet til skog på høy bonitet, lavereliggende barskog, kalkgranskog og i noen grad kalkfuruskog og biologisk gammel skog. Området vurderes samla sett å være av nasjonal verdi og ligger i et landskap med mange viktige kalkgranskoger og kalkfuruskoger.

Tekniske inngrep

Det har vært drevet gårdsdrift på øya, og den midtre delen av øya er trolig tidligere semi-naturlig eng som er plantet igjen med gran på 1970-tallet. Området (46,5 daa) er tatt ut som plantasje. Øya brukes i dag til friluftsliv og det finnes en gapahuk i sør.

Reindrift

Området ligger utenfor reinbeiteområde.

Planstatus

LNF-område i kommuneplan.

Arrondering

Hele øya som ligger i Snåsavatnet, inngår i tilbudsområdet.

Skogbruksvurdering

Kun ca ¼ av området er taksert med MiS. Av dette er hoveddelen MiS. En skogtakst for resten av arealet må forventes å innebære en stor andel MiS gitt arts- og naturtyperegistreringene som nå foreligger, som innbefatter et par EN-arter. Gitt at en stor drift for Hammerøya trolig ikke kan basere seg på trygg is, er det båt/lekter-transport som gjelder. Skal man ha økonomi i en slik drift må et stort areal drives, noe forutsetningene ovenfor ikke gir mulighet til. I tillegg er deler av terrenget på Hammerøya krevende slik at noe graving av driftsveger, som vil kreve frakt av gravemaskin på lekter. Slik drift gir mulighet for driftstilskudd slik det er i dag, men dette er langt unna en størrelsesorden som kan gi positiv netto. Hele området settes til S7.

Arealopplysninger i dekar:

Høg bonitet	Middels bonitet	Låg bonitet	Totalt produktivt skogareal	Totalt skogareal	Totalt areal
91	114	111	316	321	327

Kartleggingsfirma:

Biofokus

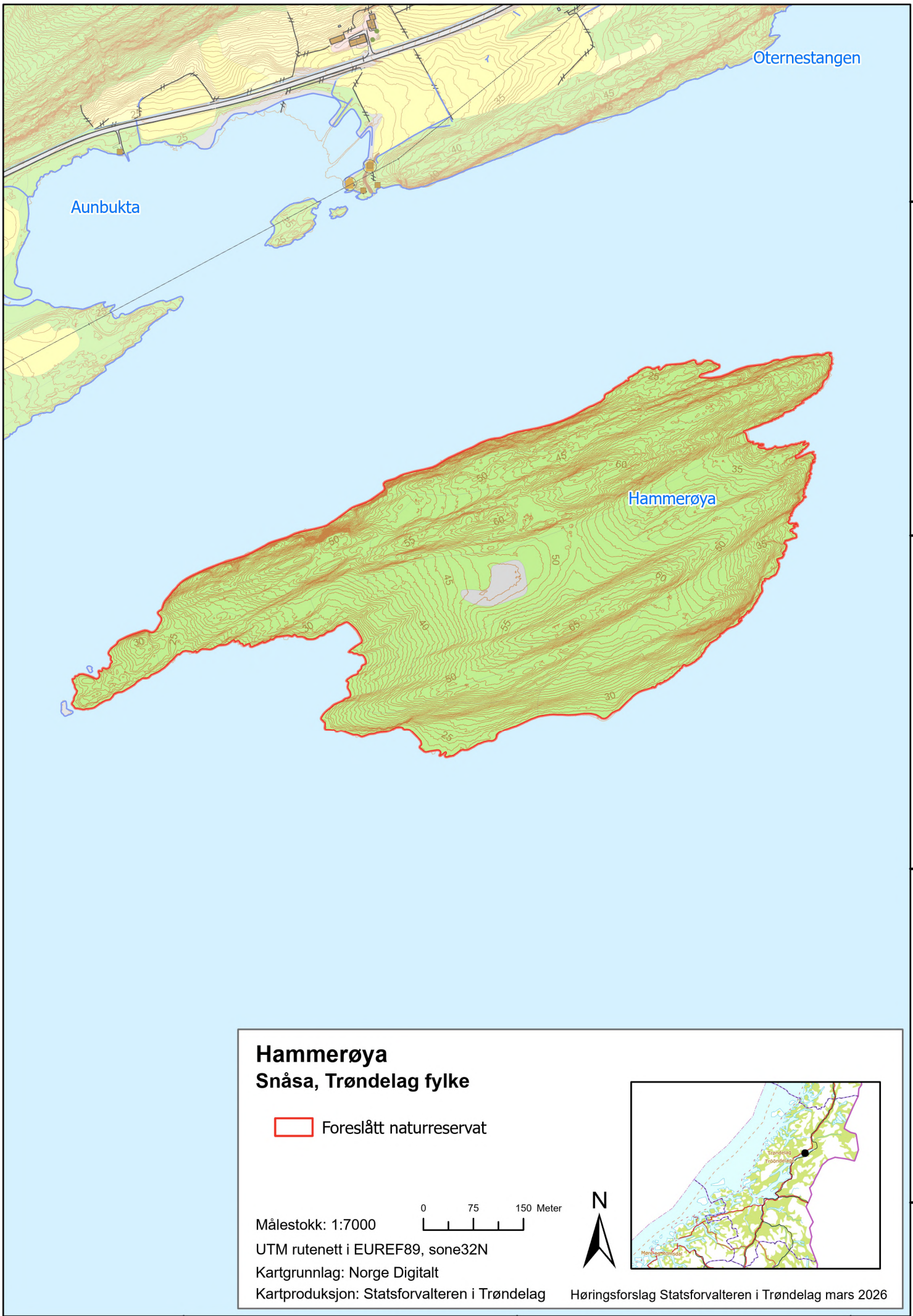
Tepper av liljekonvall og orkidéen rødflangre

Huldreblom, en rødlistet orkidé

Død ved og blåveis

Forskrift om vern av Hammerøya naturreservat, Snåsa kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, § 36 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. representerer en bestemt type natur i form av gammel kalkskog
- b. inneholder truede og sårbare arter knyttet til denne naturtypen

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Snåsa kommune: 1/2, 1/3, 1/4.

Naturreservatet dekker et totalareal på 330 daa. Grensene for naturreservatet går fram av vedlagte vernekart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbragt ved eller på tilrettelagte bålplasser, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende stier og anlegg i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. utsetting av saltsteiner

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- e. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d.
- f. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav c, og § 7 bokstav a.

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

[Navn]er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

2 Sengsdalen

Kommune Gnr./Bnr.	Heim 50/1, 50/2
Areal i dekar (daa) Vegetasjonssone Vegetasjonsseksjon Høyde over havet Verneindeks	3730 daa SB - sørboreal, MB - mellomboreal O1 - klart oseanisk seksjon 50-439 moh. 5,33

Nøkkelopplysninger

Edellauvskog, gammel skog, kalk- og lågurtfuruskog.

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. inneholder sjelden natur som flomskogsmark, rik edelløvsog og rik furuskog*
- b. har særskilt betydning for biologisk mangfold med stor variasjon i treslag, naturtyper og lokalklimatiske forhold, og området utgjør et større sammenhengende skogområde med gammel skog.*

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Beskrivelse av området

Sengsdalen er en dal og en sørvendt li med skog og omkringliggende snaufjell i Heim kommune på grensa til Møre og Romsdal fylke. Området ligger i høydelaget 40-440 moh., i sørboreal og mellomboreal vegetasjonssone og i klart oseanisk bioklimatisk seksjon (O2). Området ligger nært Rennsjølia naturreservat og noen kilometer fra Røstøya naturreservat.

Faglig beskrivelse og verdier

Verneverdiene i Sengsdalen knyttes til stor variasjon av naturtyper i skog, gammel skog, rik skog og et fuktig lokalklima. Her finnes arealer med flomskogsmark av vekslende treslag, edelløvsog, furuskog, ospeholt, i tillegg til en forholdsvis stor høydegradient fra Sengsdalsvatnet på ca. 40 moh. til snaufjellet på 440 moh. I tillegg har området variert topografi som gir levevilkår for arter med ulike lokalklimatiske preferanser. Av rødlistede naturtyper er det registrert rik gransumpskog (EN), lågurtedelløvsog (VU), flomskogsmark (VU), høgstaude edelløvsog (VU), kalk- og lågurtfuruskog (VU), frisk rik edelløvsog (NT) og høgstaude granskog (NT). Det er registrert 24 truede og nær truede arter, deriblant alm (EN), tyrivoksskinn (VU), ospeblåskål (VU) og furuvintergrønn (NT). Det er potensiale for å finne flere rødlistede arter, særlig sopp og lav. Det er ingen registrerte fremmedarter her. Ansvarsartene heimose, vingemose, rabbesiv og grannkrekemose er registrert.

Oppfylging av mangler i skogvernet

Verneforslaget oppfyller mangler og prioriteringer i skogvernet for gammel skog, rikere skogtyper og skog i sørboreal vegetasjonssone. I tillegg er et forholdsvis stort areal med rødlistede naturtyper og mange registrerte rødlistede arter. Området er kartlagt etter gjeldende skogvernmetodikk og har fått en relativt høy skår, hvor særlig naturgitt mangfold og

størrelse er utslagsgivende. Vi vurderer området til å ha regional til nasjonal verdi.

Tekniske inngrep

Området bærer stedvis preg av tidligere kulturpåvirkning. Noen lokasjoner har også begrenset med død ved, trolig som følge av tidligere plukkhogst. I nedre/østlig del av Sengsdalselva er det en sti. Det finnes en gammel seterveg, og det kan ligge noen eldre bygninger innenfor grensen, herunder et jakttårn.

Reindrift

Utenfor reinbeitedistrikt.

Planstatus

LNF-område i kommuneplanens arealdel.

Arrondering

Avgrensning mot eiendomsgrense. Unntak er deler i nordvest, i sør og i sørøst for å unngå bebyggelse, dyrkamark og yngre skog.

Skogbruksvurdering

En god del av skogen er taksert, men ca. én fjerdedel er ikke taksert. Taksten er fra 2016, og det er ikke registrert MiS-figurer. En eventuell ny takst/MiS-registrering vil antakeligvis innebære betydelige MiS-areal, på grunn av store arealer med registrert med rødlistede naturtyper. Skogen i området bedømmes å være furu og lauv av lav teknisk kvalitet, men tilgjengelige areal kan være aktuelle for uttak av ved, massevirke og smelteverksvirke. Skogens lave virkesverdi og stor andel taubaneterreng gjør at mesteparten av området framstår lite drivverdig. Det er også minimalt med driftsveginfrastruktur i området. Nærhet til offentlig veg i øst trekker i positiv retning. Skogbruksverdi 6 (på en skala 1-7, hvor 1 er høy verdi).

Arealopplysninger i dekar:

Høg bonitet	Middels bonitet	Låg bonitet	Totalt produktivt skogareal	Totalt skogareal	Totalt areal
891	607	494	1992	2950	3722

Kartleggingsfirma:

Biofokus

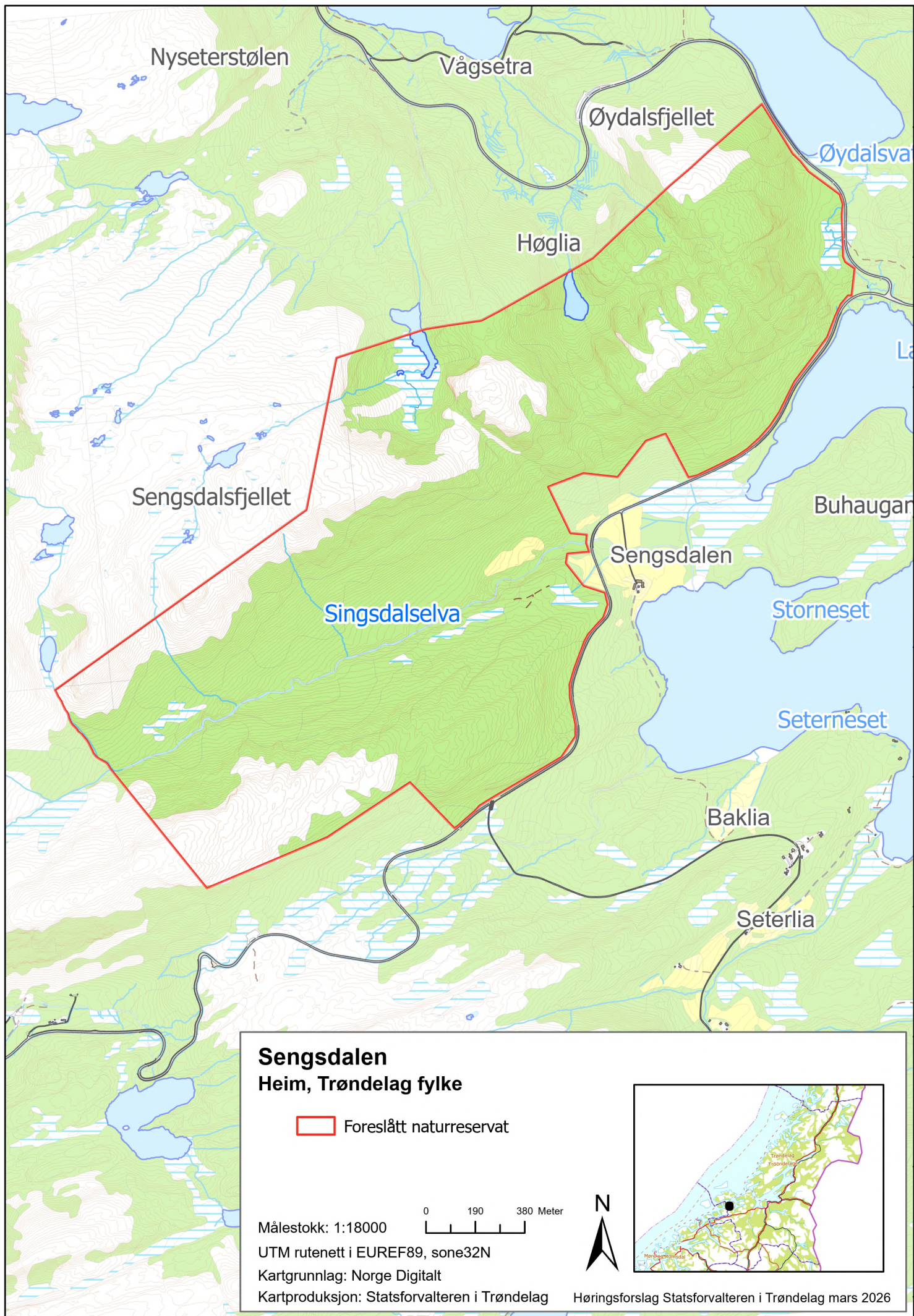
Lungenever og skrubbenever på gråor nederst langs Singsdalselva.

Typisk skogbilde i den gamle furuskogen sør for Baklifjellet.

Hasselkratt i ellers bjørkedominert skog i lia nord for Singsdalselva og Aurveien.

Forskrift om vern av Sengsdalen naturreservat, Heim kommune, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. inneholder sjelden natur som flomskogsmark, rik edelløvsog og rik furuskog.
- b. har særskilt betydning for biologisk mangfold med stor variasjon i treslag, naturtyper og lokalklimatiske forhold, og området utgjør et større sammenhengende skogområde med gammel skog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Heim kommune: 50/1, 50/2

Naturreservatet dekker et totalareal på 3730 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av vedlagte vernekart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbragt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 andre ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk

- d. vedlikehold av eksisterende bygninger, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. utsetting av saltstein
- g. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt
- h. forsiktig rydding av småbusker og kvist i siktlinjer ved faste jaktposter i forbindelse med storviltjakt
- i. fjerning av vegetasjon langs jordekanter som er til hinder for maskinbruk på dyrket mark. Vegetasjonen skal bli liggende igjen i naturreservatet

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 andre ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og f og § 7 bokstav a

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

[Navn]er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

3 Tangvolla naturreservat – utvidelse

Kommune Gnr./Bnr.	Trondheim og Selbu 534/1 i Trondheim, 163/12 i Selbu
Areal i dekar (daa) Vegetasjonssone Vegetasjonsseksjon Høyde over havet Verneindeks	703 daa nytt areal, totalt 6137 daa MB – mellomboreal O1 – svakt oseanisk seksjon 280-400 moh. 3,83

Nøkkelopplysninger

Kalk- og lågurtfuruskog.

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- inneholder sjelden og truet natur i form av boreal regnskog med en rik og verdifull lavflora*
- representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog og en bekkedal*
- har en særskilt betydning for biologisk mangfold tilknyttet skog med høy luftfuktighet.*

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Beskrivelse av området

Verneforslaget er en utvidelse av Tangvolla naturreservat på kommunegrensen mellom Trondheim og Selbu kommuner. Området dekker begge sider av elva Tangvolla oppstrøms det eksisterende naturreservatet i høydelaget 270-410 moh. Verneforslaget ligger i mellomboreal vegetasjonssone og svakt oseanisk bioklimatisk seksjon (O1). Flere naturreservat ligger i nærheten, både på sørsiden og nordsiden av Selbusjøen.

Faglig beskrivelse og verdier

Verneverdiene i verneforslaget knyttes til gammel barskog og skogmiljøet omkring elva. Elvekløfta er enda trangere i det eksisterende naturreservatet, og fuktigheten er derfor av større betydning der. Det er registrert flere arter som er avhengig av gamle gran- og furutrær, og enkeltlokaliteter med rikere bakkevegetasjon. Av rødlistede naturtyper er det registrert kalk- og lågurtfuruskog (VU). I tillegg er det registrert 10 truede og nær truede arter, deriblant gråsotbeger (VU), granbendellav (VU), blanknål (NT) og kelolav (NT). I tillegg er det registrert 17 truede og nær truede arter i det eksisterende naturreservatet. Det er ingen registrerte fremmedarter, men ansvarsartene tyrihjelmsvartopp, fjelltistel og bergfrue er registrert.

Oppfylging av mangler i skogvernet

Verneforslaget oppfyller mangler og prioriteringer i skogvernet for skog i mellomboreal vegetasjonssone og gammel barskog. I tillegg er det en del registrerte rødlistede arter. Utvidelsen er en naturlig utvidelse av eksisterende naturreservat og tilføyer naturreservatet verdier med gammel furuskog og større variasjon av skog. Utvidelsen er kartlagt etter gjeldende skogvernmetodikk og har fått en middels høy skår, hvor særlig naturskognærhet er utslagsgivende i positiv retning. Vi vurderer området til å ha regional verdi.

Tekniske inngrep

Det er noe areal med yngre hogstklasser øst for elva og ellers enkelte hogststubber. Det ligger en hytte i en lomme mellom eksisterende naturreservat og verneforslaget. Ned til hytta går det en traktorvei fra sørvest.

Reindrift

Utenfor reinbeitedistrikt.

Planstatus

LNf-område i kommuneplanens arealdel.

Arrondering

Avgrenset mot eksisterende verneområde i nord. Avgrensning mot kommunegrense i nordøst og sørvest. Ellers avgrenset mot skogkvaliteter og tekniske inngrep.

Skogbruksvurdering

Stor del taubaneterreng, kostbar drift, men drivbart. Mye lav og middels bonitet reduserer økonomien. Skogbruksverdi 5 og 6 (på en skala 1-7, hvor 1 er høy verdi).

Arealopplysninger i dekar:

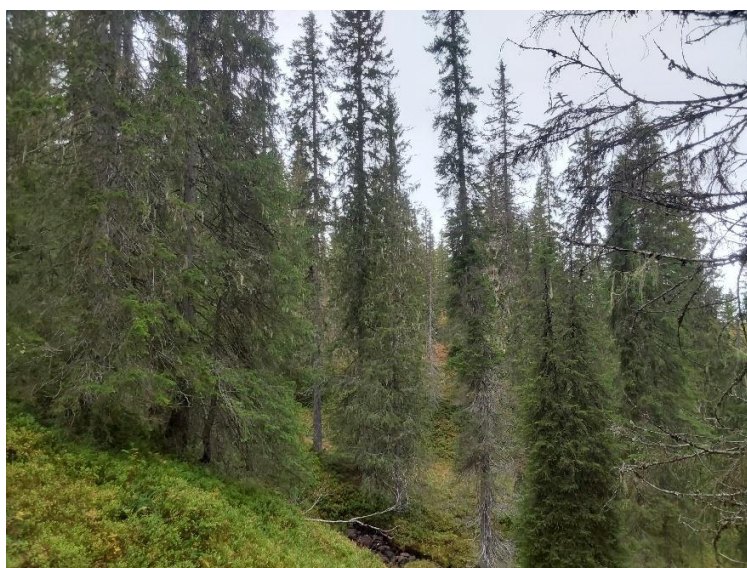
Høg bonitet	Middels bonitet	Låg bonitet	Totalt produktivt skogareal	Totalt skogareal	Totalt areal
90	303	240	633	637	703

Kartleggingsfirma:

Miljøfaglig Utredning

Nedre stryk av Brennfossen. Gammel granskog med hengelv på flere trær.

Gammel granskog med hengelv vest for elva.

Bunnen av Stordalen, med hengelv og noe rikere bakkevegetasjon.

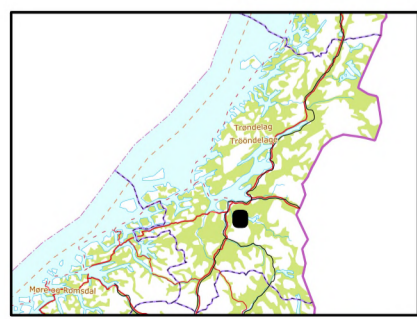
Tangvolla utvidelse
Trondheim og Selbu, Trøndelag fylke

- ▭ Foreslått naturreservat
- ▭ Eksisterende verneområde
- sti
- - - traktorveg

Målestokk: 1:22000
 0 240 480 Meter

UTM rutenett i EUREF89, sone32N
 Kartgrunnlag: Norge Digitalt
 Kartproduksjon: Statsforvalteren i Trøndelag

Høringsforslag Statsforvalteren i Trøndelag mars 2026

Geographical labels on the map include: *høgda*, *Nesheim*, *Neset*, *Skurubekken*, *Raudkjølen*, *Merkesbekken*, *Knausen*, *vollhaugen*, *Storbekken*, *Draksten*, *Drakstmoen*, *Drakstvika*, *Varmdalsåsen*, *Varmdal*, *Selbusjøen*, *Tangvollbukta*, *Dannøybukta*, *Skavdals-
høgda*, *Bjørnfall-
kammen*, *Kuvikhøgda*, *Haldoknepp-
kjølen*, *Stordalen*, *Gropdals-
høgdan*, *Småvatna*, *Tangvoll-
leiva*, *Høgkjølen*, *Haugkoia*, *Teigvollen*, *Dannøyåsen*, *Dannøyvatnet*, *Daltjønna*, *Østringen*, *Søringen*, *Sandavollen*, *Gjellivollen*.

579500 580000 580500 581000 581500 582000 582500 583000 583500 584000 584500 585000

7019000
7018500
7018000
7017500
7017000
7016500
7016000
7015500
7015000
7014500
7014000
7013500
7013000
7012500
7012000
7011500
7011000
7010500

Forskrift om endring av forskrift om vern av Tangvolla naturreservat, Klæbu og Selbu kommuner, Trøndelag

Fastsatt ved kongelig resolusjon 11. desember 2015 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 11. desember 2015 nr. 1504 om vern av Tangvolla naturreservat, Klæbu og Selbu kommuner, Trøndelag, gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om vern av Tangvolla naturreservat, *Trondheim* og Selbu kommuner, Trøndelag

§ 1 skal lyde:

Formålet med forskriften er å bevare et område som

a. inneholder sjelden og truet natur i form av boreal regnskog med en rik og verdifull lavflora

b. representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog og en bekkedal

c. har en særskilt betydning for biologisk mangfold tilknyttet skog med høy luftfuktighet.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 skal lyde:

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: *Trondheim* kommune: 34/1, 534/1. Selbu kommune: 163/5, 163/9, 163/12

Naturreservatet dekker et totalareal på 6137 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av *vedlagte vernekart* datert *Klima- og miljødepartementet [måned årstall]*. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

§ 6 andre ledd bokstav b skal lyde:

Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveier *avmerket på vernekartet*.

§ 7 bokstav e skal lyde:

Nødvendig motorferdsel for transport av ved, materialer og utstyr til eksisterende hytter, med beltekjøretøy på vinterføre eller *med traktor eller lett terrenggående kjøretøy på eksisterende traktorveier avmerket på vernekartet*.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Innspill til oppstartsmeldingen

De 7 innspillene vi har mottatt er fra følgende: Sametinget, grunneier Jarle Stein, Statnett, Stjørdal kommune, Landbruksdepartementet og Direktoratet for mineralforvaltning. De to sistnevnte har innspill som er aktuelle for denne høringen. Innspillene ligger her noe forkortet, med en kort kommentar fra Statsforvalteren. Innspillene ligger i sin helhet som vedlegg. De vil også tas med i vår tilrådning om vern til Miljødirektoratet.

Landbruksdepartementet

Dersom det i områdene finnes landbrukshensyn som ikke ivaretas i utkast til verneforskrifter, ber vi om at dette begrunnes i høringsdokumentene. Typiske landbruksinteresser kan være: - Skogsvei som er nødvendig for skogbruk på tilgrensende/ bakenforliggende areal - Landbruksvei i forbindelse med jordbruk - Støler og seterområder - Beite - Reindrift – Beiterettigheter.

Veier eller andre ferdselsårer bør gis bestemmelser i verneforskriftene om merking, rydding og vedlikehold. Det bør legges til rette for beiting, med åpning for utsetting av saltsteiner samt oppføring og vedlikehold av gjerder og sanketrøer, drift og vedlikehold av eventuelle støls- og seterområder, og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av områdene. Dersom slike tiltak ikke er ønskelige innenfor de foreslåtte verneområdene, må Statsforvalteren gi en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene må vurderes. Det bør gis generelle unntak for uttransportering av syke og skadde bufe og for uttransportering av større vilt som er felt under lovlig jaktutøvelse.

Landbruksdirektoratet forutsetter at Statsforvalterens landbruks- og reindrifsfaglige kompetanse involveres i utforming av verneforskrifter og verneplaner, og ved avveining av områdenes betydning for landbruksnæring og tømmertilgang mot områdenes betydning for verneinteresser. De etterlyser Statsforvalterens skogfaglige vurderinger av de foreslåtte verneområdene og den endelige plasseringen av de foreslåtte verneområdene i avveiiingsmatrisen, jf. Miljødirektoratets rapport M-2007 (2021), og mener den burde vært vedlagt oppstartsmeldingen eller sendt i forkant av den.

Statsforvalterens kommentarer

Vi har lagt inn kjente veier i vernekart og tatt med bestemmelser for bruken av dem slik at nødvendig motorferdsel i forbindelse med jordbruk eller skogbruk på tilgrensende/ bakenforliggende areal, ikke hindres.

Beiting er direkte tillatt i standard verneforskrift, og likeså uttransportering av syke og skadde bufe og uttransportering av større vilt som er felt under lovlig jaktutøvelse.

Statsforvalterens reindrifts- og landbruksfaglige kompetanse har bidratt i arbeidet. Lenker til vurderingene, bakgrunnen for de utfylte avveiiingsmatrisene, ligger under nyhetssaken på Statsforvalterens hjemmeside.

Direktoratet for mineralforvaltning

Direktoratet for Mineralforvaltning (DMF) viser på generelt grunnlag til sin rolle og at sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgang til mineralressurser og hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse. DMF viser til at mineralressurser er ikke-fornybare naturressurser og en langsiktig forvaltning av disse ressursene er derfor viktig. Dersom ressursene bygges ned eller båndlegges, er de i mange tilfeller utilgjengelige i overskuelig framtid. På generelt grunnlag bør vernemyndigheten i alle saker der det planlegges for vern, benytte i DMF sitt kartinnsyn og NGU sine ressursdatabaser for å sikre at verneområder ikke båndlegger mulighetene for undersøkelser, prøvetaking og eventuell utnyttelse av mineralske ressurser som er eller kan være viktige nå og i framtida.

Om verneforslaget for Sengsdalen i Heim kommune, anfører DMF at den nordlige delen av det foreslåtte verneområdet kommer i berøring med grusforekomsten Øydalsvatnet², vurdert til å ha liten betydning som byggeråstoff. I arbeidet med verneplanen bør det redegjøres for berøringen med forekomsten og konsekvensen et vern vil ha for tilgangen til de mineralske ressursene i forekomsten.

Statsforvalterens kommentarer

Statsforvalteren bekrefter at verneforslaget berører den delen av grusforekomsten Øydalsvatnet² som ligger vest for fylkesveg 680. Et eventuelt overflateuttak fra forekomsten vil være i strid med vernevedtaket som foreslått. Konsekvens av vern er derfor at et eventuelt uttak ikke kan fortsette. Området er tilbudt frivillig fra grunneier, og Statsforvalter ser derfor ikke at det er konflikt med det.

Referanser

Artsdatabanken (2021). *Norsk rødliste for arter 2021*. Hentet (21.03.2026) fra <http://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>

Tom H. Hofton, Tor Erik Brandrud, Geir Gaarder, Håkon Holien 2025. Kalksteinslørsopp (Cortinarius caesiocinctus) og de nærstående koboltslørsopp (C. cobaltinus) og asurslørsopp (C. lithophilus ined.) i Trøndelag og Norge - reinventering og nykartlegging i Trøndelag 2022-2025 og status for artene i Norge pr. 31.12.2025. Biofokus rapport 2026-29.

Framstad et. al. (2010). *Naturfaglig evaluering av norske verneområder*. NINA, Norsk institutt for naturforskning. Rapport 535.

Framstad, E. (red.), Blindheim, T., Granhus, A. Nowell, M. & Sverdrup-Thygeson, A. 2017. *Evaluering av norsk skogvern i 2016. Dekning av mål for skogvernet og behov for supplerende vern*. NINA Rapport 1352.

Kjærstad, G. (2023). *Skogkartlegging – NiN. Presentasjon av metodikk for skogkartlegging*. Hentet (21.02.2024) fra <https://storymaps.arcgis.com/stories/811467c00bf042098fbf9ca0caa6d8b7>.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2021). *Veileder for kommuner og fylkeskommuner om konsultasjoner med samiske interesser*. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/veileder-for-kommuner-og-fylkeskommuner-om-konsultasjoner-med-samiske-interesser/id2868782/>

Meld. St. 26 (2006-2007). *Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand*. Miljøverndepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Stmeld-nr-26-2006-2007-/id465279/?ch=1>

Miljøverndepartementet (2007). *Avtale mellom Sametinget og Miljøverndepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid etter naturvernloven i samiske områder*. Regjeringen. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/avtale-mellom-sametinget-og-miljoverndep/id481195/>

Naturmangfoldloven (2009). *Lov om forvaltning av naturens mangfold (LOV-2009-06-19-100)*. Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100>

Prop. 1 S (2011-2012). *Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)*. Miljøverndepartementet. https://www.regjeringen.no/contentassets/2f3b5f45134f4ba58d80fe799551539f/nn-no/pdfs/prp201120120001_mdddpdfs.pdf

Kartleggingsrapporter

1 Hammerøya [Skoganalyse](#)

2 Sengsdalen [Skoganalyse](#)

3 Tangvolla naturreservat – utvidelse [Skoganalyse](#)